

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

18 квітня 2018 року

Чернівці - 2018

УДК 61+615.1:378.147

ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Зорій Н.І., Ходоровський В.М., Москалюк В.Д., Глубоченко В.Г., Савка І.Г., Сорокман Т.В., Білоокий В.В., Присяжнюк П.В., Пашковський В.М., Грачова Т.І., Петринич Г.Й., Ткач Є.П., Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Цигикало О.В. (відповідальний секретар), Чернікова Г.М. (секретар), Малик Ю.Ю. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 18 квітня 2018 р.). Чернівці, 2018. 562 с.

У збірника містяться матеріали навчально-методичної конференції науково-педагогічних працівників Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні та психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження Європейської кредитно-трансферної системи, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки освітнього процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично-орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол № 7 від 22 березня 2018).

ISBN 978-966-967-528-0

© Вищий державний навчальний заклад
України «Буковинський державний
медичний університет», 2018

“Досвід та проблеми підготовки студентів на додипломному етапі”

до зовсім інших умов навчання та міжособистісних стосунків порівняно зі школою. Виховний процес починаючи з першого курсу, поряд з головною його метою – прищеплення та зміцнення культури навчання студентів та поваги й любові до своєї Alma mater, вчителів, товаришів по навчанню, включає в себе соціальні та психологічні аспекти.

З метою встановлення з ними якомога довірливіших стосунків, на нашу думку, виховну роботу слід проводити не декларативно, не у формі повчань, а у формі постійного спілкування для того щоб мати більш повне уявлення про їхню успішність та інші проблеми, які виникають на першому етапі їх навчання. Від викладача вимагається тонке володіння психологічним інструментарієм впливу на особистість. Не нав'язування загальновідомих ідей, правил, а спокійна виховна інформація, обумовлена темою розмови що природньо та психологічно доступно має сприйматися студентами. Постійно маємо звертати увагу студентів на те, що їм незабаром доведеться спілкуватися в практичній діяльності з хворими та їхніми близькими. А для цього необхідно розвивати такі риси як ввічливість, тактовність, доброзичливість, скромність, терпимість, гуманізм та милосердя. Маємо прищеплювати студентам думку, що бути культурною людиною для лікаря – професійна необхідність. У Вищому державному навчальному закладі України «Буковинський державний медичний університет» створена концепція виховної роботи, що включає розділи, передбаченні змістом виховання, зокрема: принципи виховання (гуманізації та демократизації виховного процесу, системності, комплексності та міждисциплінарної інтеграції, наступності та безперервності), форми, методи та шляхи реалізації концепції. Концепція виховної роботи спрямована на формування високопрофесійного фахівця.

Отже, на нашу думку, виховна робота зі студентами на першому курсі повинна бути систематичною й безперервною та має здійснюватися у тісному поєднанні з навчанням.

ДОСВІД СТВОРЕННЯ СЦЕНАРІЇВ «ВІРТУАЛЬНИХ ПАЦІЄНТІВ» В РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ГРАНТОВОГО ПРОЕКТУ TAME ERASMUS+

М.Н. Гарас

Кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Широке застосування віртуальних технологій, симуляторів і дистанційного навчання є невід'ємною складовою медичної освіти в провідних ЗВО світу. «Віртуальний пацієнт» – це інноваційна інтерактивна технологія навчання, що дозволяє студентам за допомогою комп'ютерної моделі реальної клінічної ситуації повноцінно зануритися в діагностичний і лікувальний процес, приймати самостійні рішення з тактики діагностики і лікування, бачити і усвідомлювати наслідки тих чи інших своїх рішень, не порушуючи при цьому прав та безпеки пацієнта. Безумовними перевагами даної технології є також стимулювання

інтересу до самостійного вивчення матеріалу, наочність, можливість «взяти паузу» в процесі роботи з пацієнтів і отримати необхідну довідкову інформацію.

Пілотним заходом із створення «віртуальних пацієнтів» у Буковинському державному медичному університеті (БДМУ) став тренінг по написанню кейсів у лютому 2017 року, який відбувся за результатами тренінгу 5-6 грудня 2016 року у Лондоні (Університет святого Георгія). Тренінг включав ознайомчу лекцію по видах медичних помилок, проблемну лекцію по методології створення кейсів віртуальних пацієнтів, розподіл тематик кейсів серед учасників, встановлення контрольних дат написання та початковий майстер клас по написанню схеми кейса віртуальних пацієнтів та обов'язкових елементів. За результатами внутрішньоуніверситетського тренінгу було сформовано робочу команду зі створення віртуальних пацієнтів з опануванням навичок по написанню кейсів із медичними помилками. Впродовж 3-х місяців створено 6 випадків «віртуальних пацієнтів», зразок яких презентовано під час семінару-нараду університетів-учасників грантового проекту TAME у травні 2017 року. Період створення кейсів «віртуальних пацієнтів» передбачав етапні наради, під час яких проводився проміжний аналіз створених сценаріїв. Окремим етапом створення кейсів «віртуальних пацієнтів» було двоетапне рецензування створених матеріалів. На першому етапі кейси рецензувалися відповідними фахівцями університетів-партнерів, зокрема, Запорізького державного медичного університету. Другим етапом було рецензування експертами за призначенням координатора – спеціалістами Університету святого Георгія. З метою створення можливостей для використання створених сценаріїв у освітньому процесі мультимедійні елементи кейсів розміщені у web-орієнтованій системі OpenLabyrinth, яка одночасно може розглядатися як e-learning system, оскільки має розвинуту систему менеджменту процесу навчання студента. Згідно з отриманими позитивними експертними висновками та відгуками відповідні сценарії кейсів віртуальних пацієнтів імплементувалися під час практичних занять із студентами випускного курсу спеціальності «Лікувальна справа» впродовж листопада-грудня 2017-18 н.р. (XI семестр).

Таким чином, використання у освітньому процесі технології проблемно-орієнтованого навчання із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних засобів та створення умов для впровадження методики сценаріїв «віртуальних пацієнтів» покращить якість освіти студентів випускного курсу.

ЗНАЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

О.В. Гарвасюк

Кафедра патологічної анатомії

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Вивчення іноземної мови, а в переважній своїй частці саме вивчення англійської мови, за професійним спрямуванням в умовах побудови нової